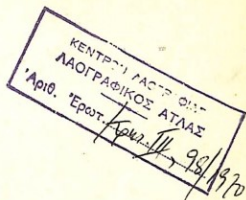

92
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Η!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

28 Δεκεμβρίου 1963 - 15 Ιανουαρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Ἀρμάχα.....
(παλαιότερον ὄνομα:), Ἐπαρχίας... Πεδιάδος.,
Νομοῦ... Ἡρακλείου.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Μιχαήλ
Κουρλεδάκης... ἐπάγγελμα... διδάσκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Ἀρμάχα-Πεδιάδος-Ἡρακλείου
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 8.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Ζαχαρίας-Παπουτσάκης..
.....
ἡλικία... 34. ἐπαγγελματικαὶ γνώσεις... τελεόφοιτος Δημογ-
..... τόπος καταγωγῆς Ἀρμάχα...
.....

Β) Ἑμμελ. Καμπαναράκης, ΣΤ' Δημοτ. Σχολεῖο, Δοξάρι, 1922

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Αἰ... πεδινὰ... διὰ... σποράν..
καὶ... οὐ... ὄρεινὰ... διὰ... βοσκήν... ποιμνίων..
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; ... ἄπῃρχον... χωρισταὶ.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
... εἰς... φυσικὰ... πρόσωπα.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; Ὁχι... τὴν... διανεμεῖ... μετὰ... τὸν... γάμον...
... τῶν... τέκνων... του... διατηρεῖ... μόνον... δαίτην... μέχρι
τοῦ θανάτου του.

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως, εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; Οἱ κάτοικοι... αεχοχούται συγχρόνως... μ.ε... τήν γεωργίαν καί κτηνοτροφίαν

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; ... Ναί

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ;
Ἔῖς... τήν... περιόχην... μ.ε... ἐν... ὑπὸ...
γαιοκτημόνες, οὐκ... κτήματα... μοναστηρίων...

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασικάτοροι κλπ.) Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;)

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΑΘΙΝΝ

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... ὅχι

6) α) Οἱ νέοι καί αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... ὅχι... καὶ ἐπὶ χαιναν... ὡς... σ.καφεῶς...
διμηελίων... εἰς... τήν ἐπαρχίαν... μαλεβρυγίου

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... ὅχι... ἐρχαται... εἰς...
διμηελουργικὰς... ἐρχαταίς...

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Τὰ χωράφια... παλαιότερον... ἐλιπαίνοντο με ζωϊκὴν... κόπρον... (βοῶν, αἰγοπροβάτων, ὄνων, ἡμιόνων κ.α.η.)

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... ἀπὸ τοῦ ἔτους 1926

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945... καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1958

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονότερο, δίτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; ... κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; ...

καὶ τὸ δίτερον εἰς τὰ ὄρενά

Τὸ ἄροτρον κατασκεύαζε ὁ βιδηρουργός.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. χεροχούρι. 4. ὕψι. 7. σταθὰρι 10. κακακλεῖδι

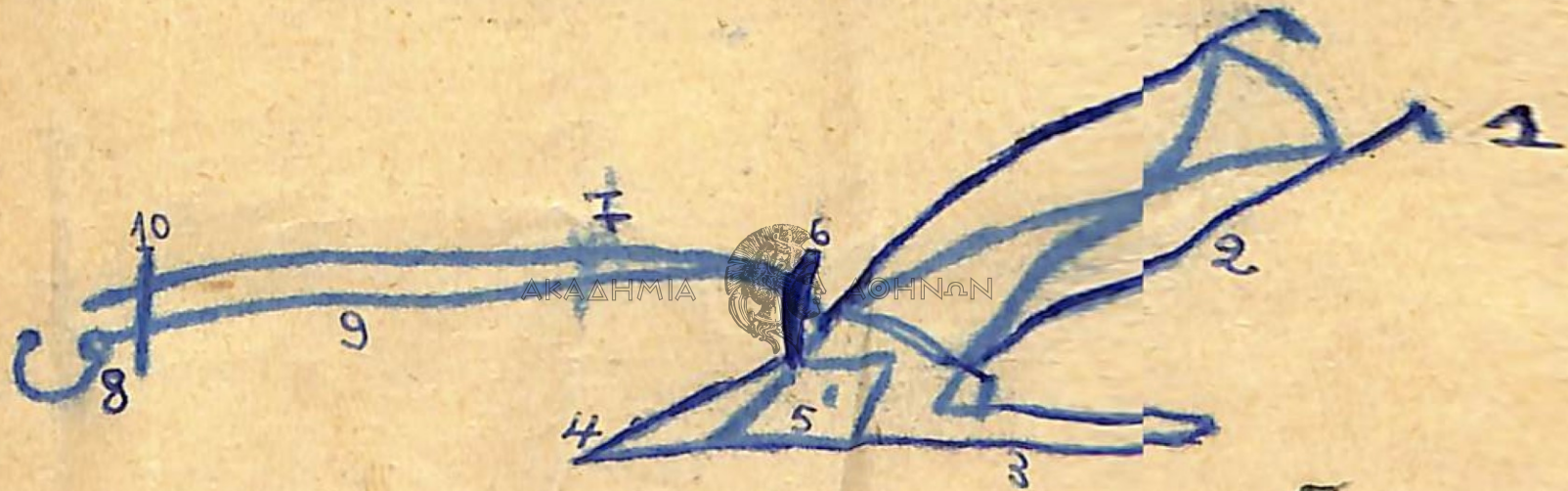
2. ἔχειρη. 5. παλάμη. 8. κουλούρι.

3. ποδάρι. 6. ξανάθη. 9. τραβηχτά

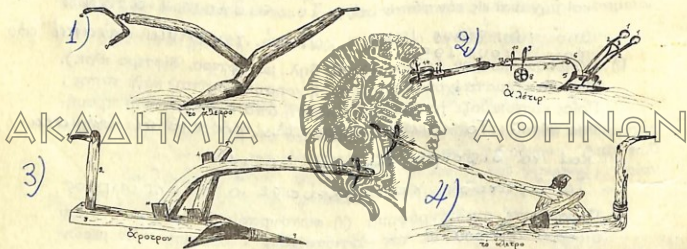
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 1960

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... ἐν χρησιμοπονεῖται

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). Δὲν χρησιμοποιεῖται
 5) Μηχανή ἄλωνισμοῦ. Δὲν χρησιμοποιεῖται εἰς τὸν πότον με-
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. Ὁ ἴδιος δὲ χειρῶς.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

ΖΥΓΟΣ

ΑΔΕΤΡΙ

1. <u>χερογαυρία</u>	6. <u>σπ. αἰδη</u>	11. <u>1. ζυγός</u>
2. <u>ἐχερη</u>	7. <u>σταβάρι</u>	12. <u>2. δούλα</u> ...
3. <u>ποδάρι</u>	8. <u>ἀκροσταβαρά</u> ..	13. <u>3. ἀπαντοξέλι</u>
4. <u>παρούτια</u>	9. <u>ὑνι</u>	14.
5. <u>ε. φήνα</u>	10. <u>καταχειδί</u>	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

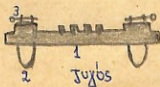
Προσθήκη εἰς τὴν ἐρώτησιν 2 σελ. 4

Ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ζυγίου ἄροτρου
εἰς τὸν τόπον μας ἦτο ἡ ἴδια μετὰ τὴν σημε-
ριανήν. Τὸ χρησιμοποιούμενον σήμερον ἄροτρον
ὁμοιάζει μετὰ τὸ ὅτι ὄρω. 3 εἰκονιζόμενοι
μετὰ τὴν διαφορὰν, ὅτι εἰς τὸ ποδάρι του
ὑπάρχουν παρούγια καὶ τὸ ὅτι δὲν
ἔχει φτερά.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε να μεταβάλετε την ανωτέρω ἀριθμῆσιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων; δηλ. τῶν χωματέρων (λιβάδια, κήποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφορῶν τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

ἔνι... τὰ... χωματερά... ἐδάφη... ἐχρησιμοποιοεῖτο...
 τὸ... πλατύ... ὑνί... καὶ... εἰς... τὰ... πετρωδῆ... τὰ...
 μυτερό...

ὑνί διὰ πετρωδῆ
 ἐδάφη

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Ὁρθογώνιον...

παράλληλεν ἢ ἐξοχ...

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

ἢ... σιδήρε... τοῦ... ἀρότρου... ἢ... κατεσκευασμένη... ἐκ... ξύλου...

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.)...

Τὸ... σκεπάρνι, τὸ... πριόνι, τὸ... ἀρίδι, ὁ... ξυλοφάι
 ἢ... σμίλα, ἢ... κανάλια...

8) α) Διά τὸν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἥμιονος, ὄνος... Βόες, ἀγελάδες, ἡμίονοι.

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ... ὄνοι, ἡμίονοι, ἢ δύο ἀγελάδες ἢ βοδια

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; Ναί.

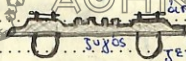
⊙

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεῦλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

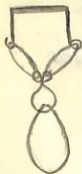
ΔΟΗΝΟΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται, δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). Λέγεται... λοῦραι.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; ... 1945.

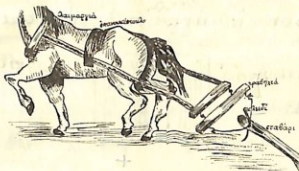
Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; Τοποθετοῦμεν εἰς τὴν... τράχηλον... τοῦ ζώου... τὸν... κρίκον, εἰς τὰ καπούλια τοῦ τοσκαράκι. Μετὰ περνοῦμεν τὰ λουριά καὶ πτωθὲς ἀπὸ τὸν ζυγὸν προσδενόμεν τὸ ἄροτρον.

AKAΔHMIA

ΑΘΗΝΑΝ

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. *ἡ... ἐκκενὴ... ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν... κάσκιον, τὸ... σωμαφράκι, τὰ... λουριά, τὸν... ζυγόν.*

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *ὁ ἄνδρας... καὶ... ἡ... γυναῖκα...*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιῶ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Προποδεχόμενοι... τὰ... ζῶα...*

παιραλλήλως... εἰς... τοὺς... ὤμους... τῶν... κίστεται... ὁ... ζυγὸς καὶ περνῶντες τὰς... τεύχες... τὰ... λουριά... εἰς... τὰ... ζυγὰ... τῶν... βοδιῶν...

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρεῖον ἄροτρον... *Κατὰ... τὸν... ἰδιον... τρεῖς...*

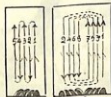
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). *Μὲ... σχοινί... τοῦ... ἀρσίου... τὰ... ἄκρα... ἔχουν... δεθῇ... εἰς... τὰ... κέρατα... τῶν... ζῶων...*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Παλαιότερον... ὡργώνετο... τὰ χωράφια κατ'εὐθείαν γραμμὴν.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σήμερον... ὁ ἀγρὸς ὀργώνεται περιφερειακῶς

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωμάτων σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη)

εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίδας, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.); ἢ... ὁ ἀγρὸς τοῦ ἀγροῦ ὀργώνετο...

καὶ... γίνεται... ἐν λωρίδασι... πού... λέγονται

...σπορὰς.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μετὰ αὐλακίαν;

Μετὰ... αὐλακίαν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἄροτρον; ... ἐν... τὰ... πολλὰ... πετρώδη μέρη.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ἢ... διάνοιξις... τῶν...

αὐλάκων... ὀργώνετο... καὶ... γίνεται... καθεύτως...

καὶ... πλαγίως.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Καθ' ἑνὸς... εἰς... τὰ... πεδινὰ... ἐδάφη... καὶ...

πλαγίως... εἰς... τὰ... κατωφορικά...

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα εἰνόντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Διὰ... τὴν... σπορὰν... δημητριακῶν... γίνονται... τρία... ὀργώματα...

1) Ἡ... καλλουργία... ἢ ὁποῖα... γίνεται... τὸν... Φεβρουάριον.

2) Τὸ... διβόλισμα... ποῦ... γίνεται... τὸν... Ἀπρίλιον.

3) Τὸ... γύρισμα... ποῦ... γίνεται... τὸν... Οκτώβριον.

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἂνωτέρω)

Διὰ... τὸ... φύτευμα... τῶν... κηπευτικῶν... γίνονται... τρία... ὀργώματα... τὸν... Φεβρουάριον... καὶ ὀνομάζονται: 1) γύρισμα 2) διβόλισμα 3) ξπορά.

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νά ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαισιν, διὰ νά σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν... Ἐν... ἔτος...

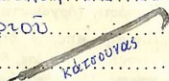
4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; Διὰ... τὰ... εἴδη... τρία... ὀργώματα... καὶ διὰ... τὰ... κηπευτικά... τὴν... ἐποχὴν... τοῦ... φθινοπώρου... καὶ τοῦ... χειμῶνος.

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; Τὸ... σποροβάκι... καὶ... ἢ... σποροποδιά...

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρν, τὰ πτερὰ (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; ..Μ.ε... του. κάτσου-

ν.α... του. ἔχει... τοποθετηθῇ. εἰς... τὰ...
 ἄκρον... του... βουκέντρου.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ..εἰς... τὴν... ὀψιμῆς... καλλιέρ-

χειας..... βυλοκόπος.....

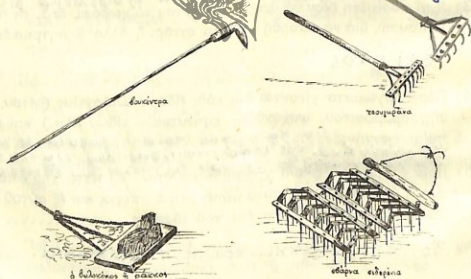
3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὰς θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

τσουγκράνα

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμός, ἢ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

Προσθήκη έρωτ. 1 σελ. 9

Ὁ κάτσουκας ἀποτελείται ἀπὸ μίαν ξυλινὴν ῥάβδον καὶ ἀπὸ μίαν σιδηρὰν αἰχμηρὰν λωπὴν μύσσην, ἣτις ἔχει ὑποδοχὴν, ἣτις εἰς τὴν ξυλινὴν ῥάβδον.

Προσθήκη έρωτ. 2 σελ. 10

Ὁ βωλακόπος ἀποτελείται ἀπὸ μεταλλὸν σκελετὸν εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ ὁποῖου ἔχουσιν σιδερένια δόντια. εἰς τὸ μέσον τῆς πλευρᾶς τοῦ σιδηροῦ σκελετοῦ ὑπάρχει ἄλλη ῥάβδος, ἥ ὁποία τελεῖται εἰς ἕνα ρε.

Προσθήκη έρωτ. 3 σελ. 10

Ἡ πουργκράνα ἀποτελείται ἀπὸ σιδερένιον σκελετὸν ποῦ τελεῖται εἰς μυτερὰ μεδόντια. Ὁ σκελετός ἔχει μίαν ὑπόδοξ. Ἀποτελείται ὁλόκληρη ἀπὸ μίαν ξυλινὴν ἣτις εἰσέρχεται εἰς τὴν ὑποδοχὴν τοῦ ἁκού σκελετοῦ τῆς πουργκράνας.

1) Η... σκαλίσσα και... η... ποταμός... δια... το... εκ-
 τριμον... άρραυ... η... κή... 2) Το... δικέλι... δια
 το... φαλίσμα... το... κή...

4. γυναίκα... ἡ παιδί... 15. ἔως... καὶ ἄνω...

Όνομάζονται... καπνιστές. Σπάζουν... το βύθιο

- 7) Ποία χωράφια ἐκαλλιερгоύντο (ἢ καλλιερгоύνται) διὰ τὴν σπο-
ραν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου

εἶδους. . . ἡ αὐτὴ . . . ἐν φόρῳ

- 8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ...Τὰ...περιλαμβάνει...

·Χωρ.α.φ.α

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως. . . ἔφ. η. α. β. γ. δ. ζ. η. θ. . . καὶ . . . φ. ψ. χ. ψ. ο. ν. τ. α. μ. . .

Εἰς .. διόχαια

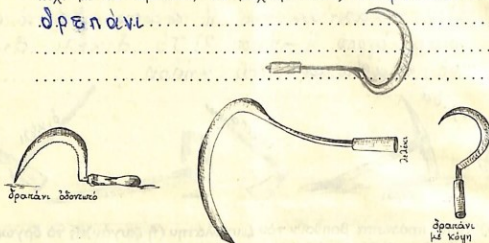
Β'. ΘΕΡΪΣΜΟΣ

Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)... Μ.Ε. Ε.Ο.

δρεπάνι

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ εργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Εἰς τὸν ἔθνον μας εἶναι καὶ ἦτο ἐν χρήσει ἕνα εἶδος δρεπανιοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ἄλλα εργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μ.Ε. δρέπανα

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ εργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσετε αὐτήν). Μ.Ε. ὀδοντωτή

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγτο; Μ.Ε. ξύλινον. Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς ὡς ἀπὸ ξύλου. ἡ χειρολαβή.

- 5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικὰ εργαλεῖα; (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) Ὁ σιδηροποιὸς.

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.). Ναί.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. Ἡ σίκαλις τοῦ χ.

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). Καλὴν κ. κ.

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραχμαί, πιάσματα, χεῖρες, χερσόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; Οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰν ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ χερσόβολα.

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεῖρες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) Τὰ δράγματα τοποθετοῦνται ἑκατέρωθεν. ἡ κεφαλὴ τῶν σταχυῶν διασταυρῶνται.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *Αγκάλιες*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν ; ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

Θερίζουν... συνήθως... οἱ... γυναῖκες...

Παλῶντες... βαρύνουν... καὶ οἱ... ἄνδρες...

*... εἰς τὸν τόπον μας... δὲν ἤρχοντο... θεριστεύ
ἀπὸ ἄλλου τόπου*

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι· μὲ ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεῖσατε μὲ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

*ἔφερον... εἰς... τὴν... ἀριστερὴν... χεῖρα...
... ἐν... χεμαῖχια... χαλλίνου... ὑφάσματος...*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ὁ δερεικός... ἐδίδετο... προσοχή... νὰ... ἀρχίσῃ
Δευτέρα, Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Πάυνται... ἀπ' τὴν παραβολὴν... καὶ βαίξω... καὶ δάφνη... ὁ βοριάς... καὶ ὁ ἥλιος... νὰ... μαυρίζω.....

Πάυνται... ἀπ' τὴν παραβολὴν... πάντα... ἀπ' τοῦ δαυτὰρι... καὶ βαίξω... ἀνασχολοῦν... καὶ... βγαίνω... καὶ κριδάρω.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. Τὴν... τελευταίαν... ἡμέραν... τοῦ θερισμοῦ... ἐκτελεστοῦν... ἓνα... μέρος... τοῦ... ἀγροῦ... ἀθέριστοι... οἱ... ἀθέριστοι... ἐκτελεστοῦν... ἀφήνεται... εἰς... τοῦ ἀγροῦ... διὰ... νὰ... φαγωθῶν... οἱ... σπόροι... ἀπὸ... καὶ... πτηνὰ.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ... δεμάτιασμα... γίνεται... τὴν... ἰδίαν... ἡμέραν... τοῦ... θερισμοῦ... κατὰ... τὰς... ἀποχειματινὰς... ὥρας.....

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

..Τοὺς...στάχους...δένει...ὁ...ἄνδρας...Τίς ἀγκα-
 λιάς...τίς...μεταφέρει...οἱ...δεξιότητες...
 ..Τὸ...δέσιμον...παραϊότερον...^{ἐγένετο}...βροῦλα,
 ..σπάρτα, πικροδάφνες, μὲ...βλαστῶ...
 ..ηλιακάτων...λήμερον...τὸ...δέσιμον...γίνεται
 ..μὲ...εὐρμα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

..Τὰ...δεμάτια...μετὰ...τὸ...δέσιμον...
 ..ἀφήνοντο...εἰς...τὴν...ἰδίαν...θέσιν.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; 1895

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς... Τὸν... Φεβρου-
άριον... ἢ... ἔαν... Ἀπρίλιον........

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν... ἢ... ἔξαγωγή... τῶν... γεωμήλων
γίνεσθαι... μὲ... τὴν... σκαπάνην........

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... ἢ... ἔξα........

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Τὰ...δεμάτια...μετεφέροντο...πρὸς...
ἀλωνισμόν...εἰς...τὸ...ἀλώνι.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησός;

Ὁ χώρος...οὗ...τοποθετοῦνται...τὰ...δεμάτια...
λέγεται...θεμωνιά...ἡ...τοποθέτησις...γίνεται...
εἰς...σωρόν.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; ...Ναι.....

Ὁ χωρισμός...τοῦ...καρποῦ...ἀπὸ...καί...
ἄχυρα...ἐκίνετο...πάντα...εἰς...τὸ...ἀλώνι.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ...ἔξω...τοῦ...χωρίου...εἰς...ἀκρὴν...
προθηλιακὴν...καὶ...εἰς...μέρος...οὗ...νά...
προβάλλεται...ἀπὸ...βαρεῖας...ἐν...ἐμούς...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ... ἀλώνι... ἀνήκει... εἰς... μίαν... μόνον... οἰκογένειαν.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; Ἀρχαίς.

Ἰουλίου... καὶ... λήγει... τέλη... περὶ τοῦ Ἰουλίου

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχέδιασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Τὸ... ἀλώνι... εἶναι... κυκλικόν... μὲ... χωματένιο... δάπεδο... δις... τὴν...

περιφέρειαν... τοῦ... ἀλωνιοῦ... ἔχει... τοποθετηθῇ... πέτρινες... πλάκες... καθέως...

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστοῦ ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων). Πρὸ... τοῦ... ἀλωνισμοῦ... καθαρίζε...

ται... τὸ... δάπεδο... ἀπὸ... τὰ... χάρτα... ἐπὶ τα...

ἀκανθίζεται... βρέχεται... τὸ... δάπεδο... μὲ... νερό...

καὶ... ἐπαλείφεται... διὰ... μείγματος... κόπρου... βοῶν καὶ ἀχύρων.

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; Ἡ... προετοιμα...

σία... τοῦ... ἀλωνιοῦ... γίνεται... σιανδῆροξε...

ἡμέραν... καὶ... ἐκινήσῃ... πρῶτινὰς... ὥρας.

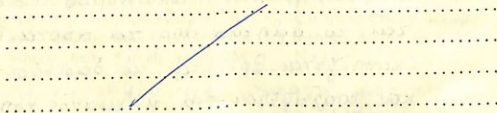
- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.
 εἰς... τὴν... περιοχὴν... μας... δὲν... ὑπάρχει... ἀλώνομενος.
 ἢ... τοποθετήσεις... τῶν... δεματιῶν... γίνεται... εἰς... τὴν
 περιφέρειαν... τοῦ... ἀλώνιου... καὶ... διασκορπίζονται...
 λυόνται τὰ δεμάτια καὶ διασκορπίζονται οἱ
 στάχυες εἰς ἑλὴν τὴν ἐπιφανέμεν του ἀλώνιου.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν στάχυων διὰ τῆς χρησιμοποιο-
 ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν στάχυων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
 νιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρούλουργας, δοκανή, βουκανή κτλ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὥς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

- β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλιές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

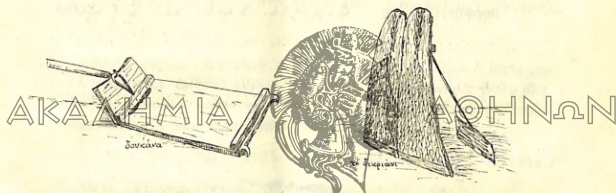
τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

..... εἰς... τὸν... τόπον... μας... δὲν... ἐπαρ-

χρῆν... τοιοῦται... πρὸς... ἀλωνισμόν.....

.....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἐλwonίζοντο (ἢ ἀλwonίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλwonίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

..... εἰς... τὸν... τόπον... μας... δ... ἀλωνισμὸς χίνε-

ται... διὰ... βωλόσυρου... Τὸν βωλόσυρον κα-

τα ἐκ ευάχρει... εἰδικὸς τεχνίτης... ἔχει... σχῆμα.

σχεδὸν... τραπέζιου... Διαστάσεις

και... 1,60... Χ. 0,80... ἢ προμήθεια... του... ἐχίνετο
ἀπὸ λαϊκὰς ἀγορὰς. Δι' αὐτοῦ ἀλwonίζονται ὅλα
καὶ δημητριακά. 21 -

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ;

Ὁ... ἀλωνισμός... ἀρχίζει... πρὶν... 10^{ην} π.μ.
ὥραν... καὶ... λήγει... πρὶν... 5^{ην} μ.μ.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): ... Τὸ... διχάλι... καὶ... τὸ... δουκράνι... ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

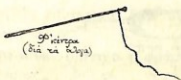

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ; ... Ναι.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Ναί... Ὀνομάζεται... βουκέντρι... ἔχει... μῆκος... 1,50 μ... εἶναι... κυλινδρική... καὶ... ἐν... τῷ... ἄκρῳ... ἔχει... αὐχμηρὸν... κτύπον.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. Ὁνομάζεται... δούλα.....
Καὶ δε... ἡμέραν... ἤλωνίζοντο... 5-7... δούλα...

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
..Μάλαμα.....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστῆς καὶ ἀγωγιστῆς) οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τοῦ ἀλωνισμοῦ.....
ἤλωνίζει... ὁ ἴδιος... ὁ γεωργός... μὲ τὰ ἰδικὰ... τοῦ ζῶα.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Διὰ... μικρὰν... ποσότητα... ὀβριμῶν... ἐχίνετο τὸ... κοπάνισμα... μὲ... ἓν... ξεμάχων... χονδρῶν ξύλου.

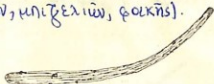
- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

Ὁνομάζετο κόπανος. Κατεσκευάζετο· ἐκ ξύλου... ὀρίνου... εἶχε μῆκος... 4,30 μ... πάχος... 0,5 μ... καὶ ὀχῆμα καμρυλωτὸν.

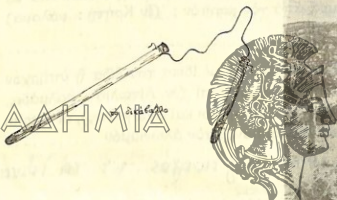
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.). ἔγινετο... εἰς... τό... ἀλώνι...
 ἔγινετο... διὰ... μικρῆς... ποσότητος... ὁσπρίων...
 (κουκκίων, ρεβυθίων, κητρελίων, φακῆς).

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
 μικροῦ ποσότητος δημητριακῶν...

ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν; Μοῖνον... ὑπὸ... τῶν... μελῶν... οἴκου...
 γενεάς... εἰς... τὸν... λόγον... καὶ... δὲν... ὑπῆρχαν...
 παραγωγοί... καὶ... παραγωγῆν... μεγάλην... ποσότη-
 τα... δημητριακῶν...

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Ἀρ... εἰδ. εἰας... ἐπὶ... τοῦ... ἐδάφους... ἐκκοιμήσας
 5... εὐρώβει... τὸ... κοπάνισμα... ἀπέθηκεν... εἰς... τὸν...
 χωρισμὸν τοῦ καρποῦ καὶ τὴν βχυροποίησιν
 τῶν... σταχύων... ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ...
 ἐγένετο... μέ... λίχνισμα...

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; Ἐλα... τὰ... βόδια

τὰ... καλὰ... ἀποῦ... νου... μεδ'... στ'... ἀλῶνι...

κι... ἡ... Παναχία... κι... ὁ... Χριστός... νὰ... τὰ...

καλοπριντῶν... ἔλα... τὰ... βόδια... τὰ... καλὰ... νὰ

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις αλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταγισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ... ἔχινε... χ. ἡ... χ. ἡ...

αλωνιστικῆς μηχανῆς... ἔχινε... χ. ἡ... χ. ἡ...

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλώνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... Λέγονται... μάλαμα...

Σωρεῖται... μέ... τὸ... θρινάκι...

... τὸ... βλήμα... αὐτοῦ... εἶναι... τὰ... ἐκονιζόμενα

καυσιπέρω...

...

...

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.

Ἰό.μ.ε.α.ς...σω.ρὸς...ἔχει...σπῆμα...ἐπίμηκες...
?Ἰο.ἀ.ν.ω...εἰς...τῶν...σω.ρῶν...οὐ...λέχεται...λαμί
...ἀ.ν...ὑ.ἀ.ρ.χ.εἰ...ἔθ.ι.μ.ο.ν...ν.ἀ.κ.α.ρ.φ.ώ.ν.ε.τ.αι...
...αὐ.δ.ἐ.ν...ἀ.ν.τ.ι.κ.εἰ.μ.ε.ν.ο.ι... ..

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.

?Ο.ν.ο.μ.ᾶ.ρ.ε.τ.αι...θ.ρ.ι.ν.ά.κ.ι... ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναικὰ· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἡ...λ.ι.ν.οῦ.κ.αι...κ.οῦ...δ...ἀ.ν.δ.ρ.α.ς... ..

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Ἀ.λ.έ.χ.ο.ν.τ.αι...κ.ό.ν.τ.υ.λ.ο.ι...ὁ...κ.α.ρ.π.ὸ.ς...ἀ.π.ο.α.χ.ω.ρ.ί.ζ.ε.τ.αι
ἀ.π.ὸ...τ.οῦ.ς...κ.ο.ν.τ.ύ.λ.ο.υ.ς...μ.ὲ...τῶ...κ.ο.λ.ί.ε.τ.η... ..

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ἐξοδιστὴς τῶν ἐξῶν διὰ τὸ δεύτερον, εἰς ἀνωτέρω, ἀλῶ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαυτᾶται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαρούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο. Ζεύομεν... θίω... τῶα... εἰς... τόν... τυχόν.
 Ἄπό... κα... λωρα... περνοῦμεν... μίαν... δλωσίδα... ἥ...
 ὁποῖα... πρσδένεται... εἰς... τόν... βωλίσυραι... Τά... τῶα
 διεθύνονται... μέ... ἐν... εχρινίαν... πού... προσδένομεν

εἰς... κα... κέρατά... κικ... Τό... ἀλώνισμα... τοῦτο... λέγεται... καρπολόνε-
 μα... συνηθίζεται εἰς τὸ κριθάρι καὶ τὸ σιτάρι.

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνέμισματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

..Μέ... τόν... βολίετη.....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

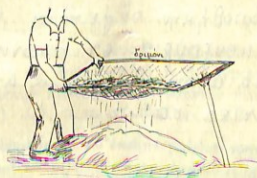
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο παλιό δερμάτινο

κόβρος ἢ ἀριόλογος

ύαν με εἰς διαφόρων μεγεθῶν π.χ. με τὸ κοσκίνο τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστης, δερμόνι, δερμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Διὰ τὸν ἀποχωρισμὸν*

τοῦ κ. κόκκων. τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας χρησιμοποιοῦνται ὁ βολίστης καὶ τὸ κόσκινον.

κόσκινον

βολίστης

Ἡ ἐργασία αὐτή γίνεται ὑπὸ τῶν γυναικῶν...

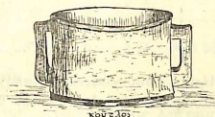
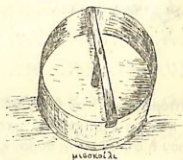
- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; *Διὰ τὸν σωρεῖται καὶ τὸ θρινάκι ἐπὶ τοῦ σωροῦ χαράσσεται καμπύλιος σταυρός. εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ ἐμπηγνύεται τὸ θρινάκι κατόπιν ὁ γεωργὸς προσκύνεται, παίρνει εἰς τὴν χεῖρα του ὄλινθον καὶ τὸν προδκινᾷ.*

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *Προτοῦ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς εἰς τὴν ἀποθήκην αἱ γυναῖκες οὐχόονται «χιλια μούχουρια» εἰς ἀλωνικὸν σάκον. Ὁ ἄγων τὸ ἀλώνι ἀποκαλεῖται «Ἀνὰ χιλιάδες» εἰς ἀρχοντικὸν σάκον.*

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Κατεβάλλετο ἡ δεκάτη ὁ δεκαετίας ἤρχετο εἰς τὸ
ἀλώνι ἡ μέτρησις τοῦ σίτου ἔχενετο μετὰ
μουζούρι τοῦ ὀνοῦ ἔχωραυσε 16 ὀκάδας

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρο των δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

Κατεβάλλετο τὸ ἀγροφυλακιάτικο

Χωρητικότης 4,5 ὀκ.
ἀξία

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) Οὐ καρπὸς ἀνεθηκεύετο ὑπὸ

τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας εἰς εἰδικὰ
δοχεῖα οὐ λείπονται πλὴν ἀφ' ἑαυτῶν

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ἢ... ἀποσθῆκευσις... τῶν ἀγύ-
 ρων... ἐγίνετο... καὶ... γίνεται... εἰς... τὸν ἀγύ-
 ρωνα... ἐντὸς... τοῦ... χωρίου.....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογία τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τούς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Γίνεται... μετὰ... τὸ... ἀλώνισμα.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογία τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ὄχι.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα της· ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τὸ... πᾶντα.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

Τὸ... ἑσπέρas... τῆς... Ἀναστάσεως... τῆς... 12^{ης}
 ὥραν... τοῦ... μεσονυκτίου, εἰς... τὸ... προαύ-
 λιον... τῆς... ἐκκλησίας.....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

..ἡ.έ.χ.ε.τ.αι...φ.ο.υ.ν.ά.ρ.α.....

β'. 1) Ποιοι ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;...

..τ.ο.ῖ...π.αι.δ.ι.ά.....

2) Ποῖος ἢ ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖου μέρους;.....

..τ.ο.ῖ...σ.υ.λ.λ.έ.χ.ο.ῦ.ν...τ.ὰ...π.αι.δ.ι.ά...τ.ὰ...κ.λ.έ.π.τ.ο.ῦ.ν

..ἀ.π.ὸ...τ.ὰ.ς...α.ὐ.τ.ὰ.ς...τ.ῶ.ν...δ.ι.κ.ι.ῶ.ν.....

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

..ὀ.μ.ά.δ.ε.ς...π.αι.δ.ι.ῶ.ν...μ.ε.τ.α.φ.έ.ρ.ο.ν...τ.ὰ...ξ.ύ.λ.α

..ἀ.π.ὸ...τ.ὰ.ς...α.ὐ.τ.ὰ.ς...τ.ῶ.ν...α.ἰ.κ.ι.ῶ.ν...ε.ἰ.ς...τ.ὰ...π.ρ.ο.

..α.ὐ.τ.ι.ο.ν...τ.ῆ.ς...ἐ.κ.κ.λ.η.σ.ι.ὰ.ς...μ.έ...τ.ῆ.ν...π.λ.ά.τ.η...τ.ω.ν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

..ἡ.φ.ο.ῦ...ἀ.ν.α.φ.θ.ῆ...ἢ...π.υ.ρ.ά...κα.ί...χ.ο.ῖ.τ.αι

..π.υ.ρ.α.τ.ε.χ.ν.ή.μ.α.τ.α...φ.ω.ν.ά.τ.ο.ν...τ.ὰ...π.αι.δ.ι.ά:

..«...κ.ρ.ε.ψ.α.μ.ε...τ.ὸ.ν...π.ρ.ο.δ.ά.τ.η...!...Ι.ο.ῦ.δ.α...»...κα.ί

..ψ.ά.λ.λ.ε.τ.αι...μ.ὸ:«...χ.ρ.ι.σ.τ.ὸ.ς...!...Ἄ.ν.έ.σ.τ.η...».....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

..ὅ.τ.αν...κα.ρ.ῶ.ν...τ.ὰ...ξ.ύ.λ.α...κα.ί...μ.ικ.ρ.ά.

..ν.η...ἢ...φ.λό.γ.α...τ.ῆ.ς...φ.ω.τ.ι.α.ῖ.ς...οἱ...ν.έ.ο.ι...π.η.δ.ο.ῦ.ν.

..τ.ῶ.ν...ε.υ.ρ.ὸ.ν...τ.ῶ.ν...ἀ.ν.δ.ρ.ά.κ.ω.ν.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

..Θ. ἄμνοι., κλήματα... καὶ.. λούκαρα....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· ἢ κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς

..... Ὀχι....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Συλλαβωρεῖται. ὁμοίωμα., κλήματα. καί...

λούκαρα... εἰς τὸ προαίμιον... τῆς ἑκκλησίας

εἰς... το... κατω μέρος... τοῦ εἰσέλθου... οἱ...

ὁμοίωμα... καὶ... το... ἑπάνω μέρος... καί.....

χοιρόδερα... φύλα... ὁ... ὠρὸς... τῶν... φύλων.

ἔχει σχῆμα κυκλικόν.

ἡ Συλλογὴ ἔχενετο ἀπὸ 28-12-1969
ἕως 15-1-1970.

..X.Π.
.. (253.)

....

...

...

13

43.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

59